

Försäkringsförmedlingsmarknadens
Disciplinnämnd

Dnr 2017-15
2018-05-29

BESLUT 2018:9

Bakgrund

Ärendet

InsureSec AB (InsureSec) har i anmälan av den 14 december 2017 vänt sig till Försäkringsförmedlingsmarknadens Disciplinnämnd (Disciplinnämnden) med en begäran om disciplinär åtgärd mot ett Förmedlarbolag (Bolaget).

InsureSecs anmälan

Bolaget erhöll ett beslut om varning och sanktionsavgift från Finansinspektionen. Beslutet grundar sig i en undersökning som Finansinspektionen genomfört under 2017. Beslutet föranleder InsureSec att vända sig till Disciplinnämnden med en begäran om disciplinär åtgärd mot Bolaget.

Till stöd för sin begäran anför InsureSec bl.a. följande. Bolaget är anslutet till InsureSec och accepterade avtalet mellan försäkringsförmedlarföretag och InsureSec AB den 22 maj 2013. Den 7 januari 2016 uppdaterades InsureSecs avtal. Bolaget har tagit del av detta avtal samt tillhörande regelverk (Regelverket).

Finansinspektionens undersökning har bl.a. avsett hur Bolaget efterlevt reglerna om skydd av finansiella instrument och medel som tillhör kunder. Utredningen visar att Bolaget inte haft de rutiner som regelverket kräver för att skydda kundernas medel. Bolaget har saknat kontroll och korrekt uppfattning om storleken på fordran avseende courtage mot klientmedelskontot vilket också har lett till att det uppstått en risk för Bolagets kunder att drabbas av ekonomisk skada på grund av att det inte fanns tillräckligt med medel på klientmedelskontot. Med anledning av att Bolaget inte har haft lämpliga rutiner för att skydda kundernas medel fann Finansinspektionen att Bolagets styrelse inte uppfyllt sina skyldigheter enligt 8 kap. 35 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden samt 10 kap. 2 § 6 Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse.

InsureSecs bedömning är att Bolagets överträdelse i enlighet med Finansinspektionens beslut är allvarliga och anser, med hänvisning till Disciplinnämndens uttalande 2014:1, att det finns skäl att meddela Bolaget en disciplinär påföljd.

Yttrande från Bolaget

Bolaget har i yttrande till Disciplinnämnden den 22 januari 2018 bl.a. anfört följande.

De anmärkningar som InsureSec tar upp i sin anmälan är desamma som Finansinspektionen har prövat i sanktionsärendet. Anmärkningarna har blivit prövade och avgjorda genom ett lagakraftvunnet beslut. Disciplinnämnden är därmed förhindrad att ta upp saken till prövning med hänvisning till principen om res judicata. En jämförelse kan även göras med den straffrättsliga principen om förbud mot dubbelbestraffning. Disciplinnämnden är förhindrad att ta upp samma sak till prövning eftersom förfarandet är fristående till Finansinspektionens prövning. Bolaget yrkar i första hand att anmälan ska avvisas på grund av res judicata.

Det avtal som InsureSec utformat och som anger att Disciplinnämnden kan meddela sanktioner mot företag som undertecknat avtalet saknar rättslig grund och är därmed en nullitet. I andra hand ska anmälan avvisas på denna grund.

Avtalsbestämmelsen i 9.1 är otydlig såtillvida att det är oklart vad som avses med lagar och författningar som vid sidan av reglerna om försäkringsförmedling ska anses vara relevanta för försäkringsförmedlare. Det är inte rimligt att InsureSec och Disciplinnämnden i ett disciplinärende ska bedöma vilka regler som är relevanta och meddela en sanktion efter en sådan bedömning. Företag som undertecknat avtalet har ingen möjlighet att förstå vilka regler som är relevanta och kan därmed inte överblicka konsekvenserna av bestämmelsen. Det bör även beaktas att avtalet inte har tillkommit genom ömsesidiga förhandlingar mellan InsureSec och Bolaget. Det kan därför inte tillmätas samma rättsverkan som ett ordinärt avtal.

I förarbetena till lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (prop. 2004/05:133 s. 95 ff) utvecklas vad som avses med god försäkringsförmedlingssed. Det framstår som helt klart att området god försäkringsförmedlingssed omfattar rådgivning om försäkringar och området är klart begränsat till de regler som gäller för försäkringsförmedlingsverksamheten. Att som InsureSec gör i sin anmälan utsträcka området för vad som ska ingå i begreppet god försäkringsförmedlingssed till bestämmelser som finns i lagen om värdepappersmarknaden har ingen grund i förarbetena till lagen om försäkringsförmedling. Disciplinnämndens kompetensområde omfattar inte annat än de regelverk som gäller för försäkringsförmedlare.

I tredje hand ska anmälan avvisas på grund av att avtalet är en nullitet med avseende på punkt 9.1 i avtalet och, vad som avser avtalspunkt 9.2, att Disciplinnämnden inte kan pröva bestämmelser som finns i regler som rör värdepappersrörelse. Om den inte avvisas på någon av dessa tre grunder ska den avvisas på grund av att den inte uppfyller de krav som måste ställas på en anmälan till Disciplinnämnden i fråga om vilka regelöverträdelser som InsureSec anser att Bolaget begått.

Disciplinnämndens bedömning

Tillämpliga regler

Enligt Regelverket punkt 9.1 och 9.2 ska ett anslutet företag följa de lagar och andra författningar som gäller för verksamheten eller som i övrigt är relevanta för försäkringsförmedlare, samt följa god försäkringsförmedlingssed och verka för att dess förmedlare följer god försäkringsförmedlingssed.

Disciplinnämndens skäl

Bolaget har anfört att Disciplinnämnden är förhindrad att ta upp saken till prövning med hänvisning till principen om res judicata och den straffrättsliga principen om förbud mot dubbelbestraffning, samt att det avtal som InsureSec utformat och som anger att Disciplinnämnden kan meddela sanktioner mot företag som undertecknat avtalet saknar rättslig grund och därmed är en nullitet.

Disciplinnämnden är vare sig en myndighet eller en domstol, och dess verksamhet bygger på avtalet mellan InsureSec och anslutna företag och förmedlare. Detta avtal är av rent civilrättslig natur. Mot denna bakgrund är inte principen om res judicata eller principen om förbud mot dubbelbestraffning tillämpliga i ärendet, och det krävs inte heller någon särskild rättslig grund, utöver allmänna avtalsrättsliga principer, för att ett sådant avtal ska vara gällande.

Bolaget har vidare anfört att avtalsbestämmelsen i 9.1 är otydlig såtillvida att det är oklart vad som avses med lagar och författningar som vid sidan av reglerna om försäkringsförmedling ska anses vara relevanta för försäkringsförmedlare, samt att Disciplinnämnden inte kan pröva bestämmelser som finns i regler

som rör värdepappersrörelse. Som framgår av Disciplinnämndens praxis är prövningen inte begränsad till regleringen i lagen om försäkringsförmedling, utan även andra lagar och författningar kan vara relevanta. Av Disciplinnämndens uttalande 2014:1 framgår att lag om värdepappersmarknaden är en lagstiftning som har hög relevans för försäkringsförmedlare och är således relevant för Bolaget.

Disciplinnämnden delar Finansinspektionens bedömning vad gäller de överträdelser som Bolaget gjort sig skyldigt till. Överträdelserna avser centrala regler som är grundläggande för att upprätthålla skyddet för kunderna och förtroendet för marknaden. Bolagets agerande har enligt Disciplinnämndens bedömning därigenom motverkat ett upprätthållande av allmänhetens förtroende för försäkringsförmedlingsbranschen. Det är mot denna bakgrund Disciplinnämndens uppfattning att förfarandet inneburit ett allvarligt åsidosättande av de skyldigheter som gäller enligt Regelverket. I förmildrande riktning talar dock, vilket framgår av Finansinspektionens beslut, att bolaget bl.a. vidtagit åtgärder för att korrigera aktuella brister och att någon faktisk skada för Bolagets kunder inte heller kunnat påvisas. Enligt Disciplinnämndens mening är det därför tillräckligt med en varning.

Beslut

Disciplinnämnden tilldelar Förmedlarbolaget en varning.

Försäkringsförmedlingsmarknadens Disciplinnämnd

Per Johan Eckerberg

Ordförande

Beslut i detta ärende har fattats av ledamöterna Per Johan Eckerberg (ordförande), Dan Öwerström, Carl Johan Rundquist (referent) och Kaj Larsén. Föredragande har varit Henning Holmberg.